

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/67/2021
Identifikačné číslo spisu:	5119207331
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5119207331.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Aleny Priellovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu: KMV BEV SK s. r. o., so sídlom Nádražná 534, 901 01 Malacky, IČO: 31 362 681, zast.: JUDr. Branislav Šašinka, advokát so sídlom Exnárova 19, 821 03 Bratislava, proti žalovanej: K. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX Ž., zast.: JUDr. Václav Jaroščíak, advokát so sídlom Martina Rázusa 1240/14, 010 01 Žilina, o zaplatenie 10.823,92 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 43Cb/41/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/172/2020-217 z 21. apríla 2021 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/172/2020-217 z 21. apríla 2021 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 21. apríla 2021, č. k. 13Cob/172/2020-217, potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) č. k. 43Cb/41/2019-147 z 29. mája 2020, a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 10.823,92 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 10.823,92 eur od 25.07.2018 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie zároveň žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

3. Ďalej z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť sumu 10.823,92 eur s úrokom z omeškania titulom ručiteľského záväzku žalovanej. Súd prvej inštancie uzavrel, že medzi žalobcom (v tom čase pod obchodným menom PEPSI-COLA SR, s.r.o.) ako predávajúcim a spoločnosťou SMERR s.r.o., so sídlom Ulica Obchodná 1, 010

08 Žilina, IČO: 46 817 239 (ďalej len „SMERR s.r.o.“), ako kupujúcim dňa 06.02.2013 prišlo k uzatvoreniu písomnej Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o. Podľa Čl. VIII. bod 1. zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že zmluva je uzatvorená na dobu určitú, od 01.09.2012 do 31.08.2017. V bode 6. písm. a) prílohy č. 2 k zmluve bolo dohodnuté, že pre obdobie 5 rokov predpokladanej spolupráce uhradí predávajúci kupujúcemu odmenu vo výške 15.000,- eur bez DPH, pričom výška pomernej časti odmeny za každý kalendárny mesiac sa určí ako podiel celkovej výšky odmeny a počtu kalendárnych mesiacov, na ktoré bola zmluva uzavretá. Žalovaná vo vyhlásení zo dňa 28.01.2013 vyhlásila ako ručiteľka, že uspokojí veriteľa, ak dlžník nezaplatí veriteľovi pohľadávky v celkovej výške 15.000,- eur istiny spolu s príslušenstvom. V ručiteľskom vyhlásení sa ďalej uvádza, že dňa 01.09.2012 bola medzi spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., so sídlom Nádražná 534, 901 01 Malacky, IČO: 31 362 681 (ďalej len „PEPSI-COLA SR, s.r.o.“) ako veriteľom a spoločnosťou SMERR s.r.o., ako dlžníkom uzatvorená Zmluva o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o. Zabezpečovaná pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi bola definovaná ako a) pohľadávka na zaplatenie vzájomne dohodnutej kúpnej ceny spolu s príslušenstvom, ktorá vznikne na základe tejto zmluvy, b) pohľadávka na zaplatenie zmluvných pokút, ktorá vznikne na základe tejto zmluvy, c) pohľadávka a jej príslušenstvo, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti s odstúpením od tejto zmluvy, d) pohľadávka a jej príslušenstvo, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom tejto zmluvy, iným spôsobom ako splnením alebo odstúpením, e) pohľadávka a jej príslušenstvo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá vznikne alebo vznikla v dôsledku alebo v súvislosti s plnením veriteľa voči dlžníkovi bez právneho dôvodu, alebo plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Vyhlásenie žalovanej ako ručiteľa obsahuje osvedčenie o pravosti jej podpisu zo dňa 28.01.2013.

4. Podľa súdu prvej inštancie z ručiteľského vyhlásenia žalovanej vyplynulo, že uspokojí pohľadávky veriteľa vo výške 15.000,- eur, ktoré vzniknú v súvislosti so Zmluvou o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o. zo dňa 01.09.2012. Ďalej podľa súdu prvej inštancie dňa 06.02.2013 prišlo k uzatvoreniu zmluvy v písomnej forme, ktorá sa však vzťahuje na právny vzťah trvajúci už od 01.09.2012. Súd prvej inštancie neposúdil, že by malo ísť o dve odlišné a samostatné zmluvy. Spoločnosť SMERR s.r.o., vystavila dňa 15.01.2013 žalobcovi preddavkovú faktúru č. 6020130001 na sumu 15.000,- eur, na základe čoho žalobca zaplatil sumu 15.000,- eur danej spoločnosti dňa 15.02.2013, t. j. po uzavretí písomnej zmluvy.

5. V súlade s prílohou č. 2 zmluvy žalobcovi vznikol voči kupujúcemu nárok na zaplatenie sumy 3.600,- eur titulom zúčtovania k rozhodnému dňu za obdobie od 01.09.2013 do 31.08.2014. Žalobca dňa 19.08.2015 v mene kupujúceho vystavil dobropis/faktúru č. 2015222 na sumu 3.600,- eur titulom zúčtovania odmeny k rozhodnému dňu za dané obdobie. Kupujúci sa zaviazal odoberať nápoje od žalobcu v dohodnutom ročnom obrate 20.000,- eur avšak v období od 01.09.2013 do 31.08.2014 to nesplnil, preto mu nevznikla odmena. Kupujúcemu bola odmena poskytnutá na základe preddavkovej faktúry, preto bol kupujúci povinný vrátiť za obdobie od 01.09.2013 do 31.08.2014 sumu 3.600,- eur (3.000,- eur bez DPH). Podľa súdu prvej inštancie rovnaký dôvod pre vrátenie odmeny nastal aj za obdobia od 01.09.2014 do 31.08.2015, od 01.09.2015 do 31.08.2016 a od 01.09.2016 do 31.08.2017, za ktoré každé bol kupujúci povinný vrátiť 3.000,- eur.

6. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že žalobca uplatnil svoj nárok aj na Rozhodcovskom súde Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave, a to voči dlžníkovi, ako aj voči ručiteľke (žalovanej). Rozhodcovský súd vydal dňa 10.04.2019 rozsudok č. Rsp V-48/2018, ktorým dlžníka zaviazal na zaplatenie sumy 12.600,- eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 25.07.2018 do zaplatenia a náhradu trov konania. Konanie voči žalovanej zastavil z dôvodu, že ručiteľské vyhlásenie neobsahuje rozhodcovskú doložku. Rozhodcovský súd konštatoval platné uzavretie Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., na dobu určitú od 01.09.2012.

7. Súd prvej inštancie mal ďalej za preukázané, že žalobca vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy listom z 10.07.2018, s lehotou na zaplatenie 24.07.2018, list bol žalovanej doručený dňa 16.07.2018. Vzhľadom na rozhodcovský rozsudok žalobca listom z 19.06.2019 započítal časť svojej pohľadávky vo výške 1.776,08 eur s pohľadávkou žalovanej voči žalobcovi vo výške 1.776,08 eur vzniknutej titulom

náhrady trov konania priznaných rozhodcovským rozsudkom. Po započítaní tak zostala neuhradená časť 10.823,92 eur. Žalovaná zápočet nenamietala.

8. Žalovaná podala voči rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, v ktorom poukázala na to, že pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že ak žalobca a spoločnosť SMERR s.r.o., v zmluve z 06.02.2013 deklarovali jej účinnosť od 01.09.2012, takéto dojednanie účastníkov je záväzné iba pre samotných účastníkov a nemôže vyvolávať práva a povinnosti tretej strane. Podľa žalovanej z vykonaného dokazovania nevyplyva prijatý záver, že žalobca a spoločnosť SMERR s.r.o., uzatvorili dňa 01.09.2012 ústnu Zmluvu o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., ktorá je obsahovo totožná so znením Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., ktorú zmluvné strany podpísali dňa 06.02.2013. Žalobca tento fakt ani netvrdil. Súd prvej inštancie sa podľa žalovanej ďalej nevysporiadal ani s tým, pod ktorý dôvod vzniku špecifikovaný v ručiteľskom vyhlásení je možné nárok žalobcu zaradiť. Žalovaná poukázala aj na záúčtovanie daňových dokladov žalobcu, ide o dobropisy vystavené žalobcom. Všetky dobropisy boli v účtovníctve žalobcu zhodne záúčtované na účet MD 230010 proti účtom DAL 435032 alebo DAL 435450, pričom rámcová účtovná osnova pre podnikateľov účty skupiny 230 až 435 nepozná. Preto vzniká otázka, či vôbec tieto doklady sú súčasťou účtovníctva žalobcu. Žalovaná poukázala v odvolaní aj na obsah preddavkovej faktúry č. 6020130001 vystavenej spoločnosťou SMERR s.r.o., dňa 15.01.2013 s dátumom splatnosti 31.01.2013 na sumu 15.000,- eur, v ktorej bolo uvedené „Fakturujem Vám v zmysle zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov zálohu na spätný bonus“. Uvedená formulácia obsiahnutá vo faktúre vystavenej pred uzavretím zmluvy zo dňa 06.02.2013 je podľa žalovanej dôkazom, že už v čase vystavenia uvedenej faktúry existovala medzi žalobcom a spoločnosťou SMERR s.r.o., písomná zmluva. Žalobca zároveň nepreukázal čo to je spätný bonus.

9. Odvolací súd poukázal na novoty uplatnené žalovanou v odvolaní a vyjadrení z 17.09.2020, na ktoré v súlade s § 366 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) neprihliadal. Žalovaná sa v konaní pred súdom prvej inštancie bránila tým, že ručiteľské vyhlásenie zo dňa 28.01.2013 je ručiteľským vyhlásením, ktoré má zabezpečiť záväzky spoločnosti SMERR s.r.o., ktorých právnym dôvodom vzniku je Zmluva o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., zo dňa 01.09.2012. Preto jej ručiteľské vyhlásenie nezabezpečuje záväzky spoločnosti SMERR s.r.o., ktorých právny dôvod vzniku vyplýva zo Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSICOLA s.r.o., zo dňa 06.02.2013. Žalovaná zároveň namietala, že zo žaloby nie je zrejmé, na základe ktorej skutočnosti vymedzenej v ručiteľskom vyhlásení si žalobca uplatňuje svoj nárok. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie odôvodnil skutkové a právne závery spôsobom v súlade s § 220 ods. 2 C. s. p.

10. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku ďalej uviedol, že ručiteľské vyhlásenie žalovanej bolo adresované žalobcovi ako veriteľovi a vzťahovalo sa k záväzku dlžníka, ktorým bola obchodná spoločnosť SMERR s.r.o. Z obsahu ručiteľského záväzku ďalej vyplynulo, že uvedená spoločnosť je dlžníkom z titulu uzatvorenej Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., a zabezpečovanou pohľadávkou veriteľa bola pohľadávka vo výške 15.000,- eur istiny spolu s príslušenstvom. Z tvrdení a dôkazov predložených žalobcom bolo podľa odvolacieho súdu zrejmé, že žalobca ako veriteľ uplatňuje voči žalovanej ako ručiteľovi pohľadávku s príslušenstvom vyjadrenú v ručiteľskom vyhlásení pod písm. d) ako pohľadávku a jej príslušenstvo, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom zmluvy, iným spôsobom ako splnením alebo odstúpením.

11. Podľa názoru odvolacieho súdu námietky žalovanej, že spoločnosť SMERR s.r.o., ešte dňa 01.09.2012 nebola zapísaná v obchodnom registri a dohoda zmluvných strán na účinnosti zmluvy uzatvorenej písomne dňa 06.02.2013 už odo dňa 01.09.2012, nemôžu viesť k neplatnosti zmluvy. Žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázala, že by medzi žalobcom a spoločnosťou SMERR s.r.o., bola uzatvorená aj zmluva zo dňa 01.09.2012. Výsledky dokazovania podľa odvolacieho súdu nesporne preukázali, že medzi žalobcom a kupujúcim - spoločnosťou SMERR s.r.o., bol uzatvorený len jeden zmluvný vzťah. Pri vyhodnocovaní právnych úkonov je potrebné preferovať ten výklad, ktorý zachováva platnosť právneho úkonu pred výkladom, ktorý smeruje k záveru o jeho

neplatnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu preto identifikácia záväzku v ručiteľskom vyhlásení bola určitá. Podľa záverov dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nebolo sporné ani to, že zabezpečená pohľadávka bola odmenou vyplatenou žalobcom dlžníkovi s tým, že výška pomernej časti odmeny za každý kalendárny mesiac sa určí ako podiel celkovej výšky odmeny a počtu kalendárnych mesiacov, na ktoré bola zmluva uzavretá.

12. Odvolací súd preto uzavrel, že žalovaná nepreukázala, že by medzi spoločnosťou SMERR s.r.o., a žalobcom boli uzatvorené dve zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov, preto pri existencii jedného zmluvného vzťahu, ktorý žalobca preukazoval doloženou písomnou zmluvou zo dňa 06.02.2013, je potrebné ručiteľské vyhlásenie vyhodnotiť ako vyhlásenie, ktoré zabezpečovalo konkrétne a určito vyjadrený existujúci záväzok dlžníka, a to spoločnosti SMERR s.r.o., vyplývajúci zo Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o.

13. Odvolací súd dôvodnosť žalovanou uplatnených odvolacích dôvodov nezistil, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 C. s. p., ako vecne správny potvrdil. Na záver odvolací súd doplnil, že v určitých častiach odlišnosť skutkových zhodnotení prijatá okresným súdom sa v konečnom dôsledku nedotkla vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 C. s. p., spolu s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. Žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania vzhľadom na to, že bol v odvolacom konaní úspešný.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaná podala dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodnosť svojho dovolania žalovaná odôvodňuje nesprávnym procesným postupom súdu, ktorým znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práve v takej miere, že prišlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.) a nesprávnym právnym posúdením veci, pri ktorom žalovaná poukázala na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., teda rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

15. Podľa žalovanej odvolací súd v odvolacom konaní zistil iný skutkový stav veci ako ho zistil súd prvej inštancie. Podľa § 383 C. s. p., je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Odvolací súd dokazovanie v odvolacom konaní nezopakoval ani nedoplnil, preto mal pri svojom rozhodnutí vychádzať zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný.

16. Odvolací súd sa podľa žalovanej nevysporiadal s podstatnými vyjadreniami žalovanej prednesenými na súde prvej inštancie, s ktorými sa nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia ani súd prvej inštancie a ani s podstatnými tvrdeniami žalovanej uvedenými v odvolaní. Žalovaná konkrétne označila jej vyjadrenie o preukázaní vzniku žalobou uplatnenej pohľadávky spôsobom, ktorý predpokladá skutková podstata podľa písm. d/ ručiteľského vyhlásenia, teda pohľadávka a jej príslušenstvo, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom zmluvy, iným spôsobom ako splnením alebo odstúpením. Ani súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa tak nevysporiadali so skutočnosťou, či vôbec prišlo k naplneniu podmienok opísanej skutkovej podstaty. Podľa žalovanej žalobcom uplatnená pohľadávka nie je pohľadávkou, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti so zánikom zmluvy iným spôsobom ako splnením alebo odstúpením. Pohľadávka by vznikla aj v prípade, ak by zmluva nezanikla, pretože právo žalobcu na vrátenie vyplatenej odmeny vzniká tým, že kupujúci nesplní v hodnotenej dobe podmienku odberu dohodnutého množstva a sortimentu tovaru. Ďalším podstatným tvrdením je podľa žalovanej nepreukázanie, že pohľadávka uplatnená žalobou vznikla titulom vyplatenej odmeny podľa zmluvného dojednania a nepreukázanie, že zaplatenie faktúry č. 6020130001 vo výške 15.000,- eur spoločnosti SMERR s.r.o., žalobcom, je zaplatením odmeny.

17. Odvolací súd sa podľa žalovanej nesprávne odmietol zaoberať námietkou absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorý žalovaná odôvodnila uzatvorením Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov

spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., dňa 01.09.2012, kedy spoločnosť SMERR s.r.o., ešte nevznikla (vzniknúť mala až 23.11.2012 zápisom do obchodného registra). Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd prihliadať ex offio.

18. Nižšie súdy podľa žalovanej nesprávne posúdili aj dôkazné bremeno, keď uviedli, že žalovaná neunesla svoje dôkazné bremeno pri tvrdení, že medzi žalobcom a kupujúcim SMERR s.r.o., boli uzatvorené dve zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov. Žalovaná nikdy netvrdila, že by mali byť medzi žalobcom a kupujúcim uzatvorené dve zmluvy.

19. Žalovaná namieta aj porušenie rovnosti zbraní. Súdy mali nekriticky prijímať akékoľvek tvrdenia žalobcu a odmietať alebo spochybňovať tvrdenia a vyjadrenia žalovanej.

20. K dovolaniu žalovanej doručil súdu svoje vyjadrenie žalobca. Podľa žalobcu je dovolanie žalovanej nedôvodné a nespĺňa ani požiadavky požadované zákonom. Žalobca poukázal na to, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami. Pod postupom súdu nemožno rozumieť samotné rozhodnutie súdu, postupom súdu nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie). Podľa judikatúry nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá jeho zmätočnosť a tým prípustnosť dovolania, ale ide len o tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci žalovaná neuviedla, od akého rozhodnutia dovolacieho súdu sa mal odvolací súd odkloniť. Dovolanie žalovanej preto navrhuje dovolaciemu súdu odmietnuť a žalobcovi priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

21. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je prípustné a dôvodné.

22. Žalovaná odôvodnila svoje dovolanie vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Odvolací súd podľa žalovanej nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu malo podľa žalovanej dôjsť tým, že odvolací súd zmenil skutkové závery súdu prvej inštancie bez zopakovania alebo doplnenia dokazovania v odvolacom konaní a v nevysporiadaní sa s viacerými pre rozhodnutie veci podstatnými tvrdeniami žalovanej.

23. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že samotné rozhodnutie ako finálny meritórny produkt prejednávania veci nie je možné považovať za procesný postup súdu, preto prípadný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu ani nemôže zakladať prípustnosť a dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. K tomuto vyjadreniu žalobcu najvyšší súd uvádza, že rozhodnutia, na ktoré žalobca poukazoval vo svojom vyjadrení (najmä R 129/1999, R 111/1998, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, ale aj ďalšie žalobcom vo vyjadrení označené rozhodnutia) sa týkali aplikácie ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“), teda predchádzajúceho procesného kódexu, ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 nahradený Civilným sporovým poriadkom. Už za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku však najvyšší súd pripustil, že výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (R 2/2016). Nová koncepcia právnej úpravy dovolania nerozlišuje tzv. inú vadu konania, ktorú poznal Občiansky súdny poriadok. Zároveň Civilný sporový poriadok definoval vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., prostredníctvom porušenia práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“, ktoré je dotknutým ustanovením garantované strane konania, a súčasťou práva na spravodlivý proces je pritom nepochybne aj náležité odôvodnenie rozhodnutia zodpovedajúceho kritériám čl. 46 ods. 1 Ústavy (m. m. II. ÚS 559/2018). Včlenením do textu zákona formulácie o práve na spravodlivý proces sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnil. V konečnom dôsledku zároveň platí, že vo sfére právneho poriadku

Slovenskej republiky možno požadovať aj vyšší stupeň ochrany základných práv, než zodpovedá štandardom rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, ako to vyplýva zo vzťahu dohovoru a zákona podľa čl. 154c ods. 1 Ústavy (IV. ÚS 314/2020). Uvedené považoval najvyšší súd za potrebné uviesť pre vysvetlenie, prečo pristúpil k skúmaniu žalovanou vymedzených dovolacích námietok aj v časti týkajúcej sa odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

24. Najvyšší súd musí prisvedčiť žalovanej, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu spoločne s rozsudkom súdu prvej inštancie nedáva žalovanej odpovede na podstatné otázky vzniknuté v konaní, prípadne dáva odpovede, ktoré nie sú logicky kompaktné a nezohľadňujú skutkové zistenia.

25. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (spoločne s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie) nedáva žalovanej odpoveď na ňou vznesenú námietku, že nie je zrejmé, pod ktorý právny základ obsiahnutý v ručiteľskom vyhlásení pod písmenami a/ až e/ bol žalobcom uplatnený nárok súdom zaradený a na základe akého právneho posúdenia k príslušnému záveru súd dospel. Žalovaná pritom už vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 11.11.2019 aktívne namietala, že zo žaloby nevyplyva, na akom právnom základe žalobca svoj nárok uplatňuje. Súd prvej inštancie k tejto námietke neposkytol žalovanej žiadnu odpoveď a v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysvetlil ako nárok uplatnený žalobcom právne posúdil a pod ktoré písmeno a/ až e/ v ručiteľskom vyhlásení tento nárok zaradil. Odvolací súd síce v odôvodnení rozsudku uviedol, že z tvrdení a dôkazov predložených žalobcom, ako aj z dopĺňujúceho podania žalobcu zo dňa 09.01.2020 bolo zrejmé, že žalobca ako veriteľ voči žalovanej ako ručiteľovi uplatňuje ručiteľským vyhlásením zabezpečenú pohľadávku s príslušenstvom vyjadrenú v ručiteľskom vyhlásení pod písmenom d/ ako pohľadávku a jej príslušenstvo, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom zmluvy, iným spôsobom ako odstúpením. Odvolací súd však neposkytol žalovanej vysvetlenie, z akého dôvodu žalobcom uplatnený nárok právne posúdil ako pohľadávku, ktorá vznikla v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom zmluvy.

26. Posúdenie právneho základu nároku žalobcu a jeho podradenie pod jeden z právnych základov vymedzených v ručiteľskom vyhlásení žalovanej je pritom podstatnou otázkou, ktorej sa bol vzhľadom na žalovanou včas vznesenú námietku povinný súd prvej inštancie a aj odvolací súd (§ 387 ods. 3 C. s. p.) venovať a poskytnúť žalovanej adekvátne vysvetlenie. Nepostačuje len konštatovanie, že žalobca uplatnil svoj nárok ako pohľadávku podľa písm. d/ ručiteľského vyhlásenia, ale je potrebné vysvetliť, prečo súd nárok žalobcu posúdil ako pohľadávku, ktorá vznikla v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom zmluvy, iným spôsobom ako splnením alebo odstúpením.

27. Najvyšší súd v tejto súvislosti dáva za pravdu dovolateľke aj v tej časti, že záver odvolacieho súdu, že by malo ísť o pohľadávku, ktorá vznikla v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom zmluvy, iným spôsobom ako splnením alebo odstúpením, je už na prvý pohľad nelogický. Pohľadávka uplatňovaná žalobcom v tomto konaní titulom ručenia žalovanej vznikala postupne počas účinnosti zmluvy, o čom svedčia aj dobropisy vystavované žalobcom v mene spoločnosti SMERR s.r.o. Jej podstatou je vrátenie odmeny, ktorá bola preddavkovo vyplatená spoločnosti SMERR s.r.o., ktorá následne počas účinnosti zmluvy neplnila zmluvne dohodnuté kritéria, na základe čoho jej za jednotlivé dohodnuté obdobia nevznikol nárok na zaplatenie odmeny od žalobcu, teda už vopred zaplatenú časť odmeny mala spoločnosť SMERR s.r.o., vrátiť žalobcovi. Je preto zjavné, že nárok uplatnený žalobcom v tomto konaní nevznikol v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom zmluvy. K zániku zmluvy medzi žalobcom a spoločnosťou SMERR s.r.o., prišlo uplynutím doby, na ktorú bola uzatvorená, avšak zúčtovania k „rozhodnému dňu“ boli žalobcom vykonávané počas účinnosti zmluvy z dôvodu nesplnenia zmluvne dohodnutých podmienok, a nie z dôvodu zániku zmluvy.

28. Ďalšia dovolacia námietka žalovanej spočíva v nepreukázaní, že suma 15.000,- eur zaplatená žalobcom spoločnosti SMERR s.r.o., na základe faktúry č. 6020130001 bola zaplatením odmeny podľa Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., spolu so súvisiacou námietkou žalovanej ohľadom prenesenia dôkazného bremena na žalovanú, je podľa najvyššieho súdu rovnako dôvodná. Žalovaná od začatia súdneho konania namietala, že ručiteľské vyhlásenie zo dňa 28.01.2013, odkazujúce na Zmluvu o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA

SR, s.r.o., zo dňa 01.09.2012, nemôže zabezpečovať pohľadávky zo Zmluvy o dodávke nealkoholických nápojov spoločnosťou PEPSI-COLA SR, s.r.o., uzatvorenej dňa 06.02.2013. Súd prvej inštancie uzavrel, že písomná zmluva uzatvorená dňa 06.02.2013, v ktorej bola dohodnutá účinnosť od 01.09.2012 deklarovala obsah ústnej zmluvy uzatvorenej v uvedený dátum. Následne odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že zmluva uzatvorená dňa 06.02.2013 bola uzatvorená platne s účinnosťou od 01.09.2012.

29. Najvyšší súd však poukazuje na to, že nižšie súdy sa vysporiadali len s jedným možným dôsledkom argumentácie žalovanej, teda že podľa žalovanej mali byť uzatvorené medzi žalobcom a spoločnosťou SMERR s.r.o., dva zmluvné vzťahy, čo žalovaná nepreukázala. Nezohľadnili však tú skutočnosť, že od 01.09.2012 mohla byť medzi zmluvnými stranami uzatvorená ústna zmluva na dodávku nealkoholických nápojov a od 06.02.2013 bola medzi zmluvnými stranami uzatvorená písomná zmluva takisto upravujúca dodávku nealkoholických nápojov (deklarujúca jej uzatvorenie od 01.09.2012), avšak s rozšírením práv a povinností zmluvných strán o ďalšie dojednania - napr. poskytnutie odmeny, zmluvná pokuta a rozhodcovská doložka, ktoré v ústnej zmluve dohodnuté neboli, prípadne ústne ani dohodnuté byť nemohli. Uvedené vyplýva aj z vyjadrenia právneho zástupcu žalovanej uskutočneného na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 29.05.2020, kde namietal, že žalovanú nemôže viazať záväzok vzniknutý na základe zmluvy, ktorá bude podpísaná týždeň po uskutočnení ručiteľského vyhlásenia a následne aj v odvolaní žalovaná poukázala na viaceré zmluvné dojednania, ktoré vzhľadom na zákonom vyžadovanú písomnosť ani nemohli byť dohodnuté ústne od 01.09.2012. Žalovaná tak namietala rozdielny obsah zmluvy zo dňa 01.09.2012, na ktorú odkazovalo jej ručiteľské vyhlásenie a zmluvy zo dňa 06.02.2013. Podľa najvyššieho súdu skutkový záver nižších súdov, že práva a povinnosti zmluvných strán, teda obsah zmluvného vzťahu, ktorý bol posudzovaný na základe písomnej zmluvy zo dňa 06.02.2013, sa zhoduje s obsahom zmluvného vzťahu, ktorý trval medzi zmluvnými stranami od 01.09.2012, nevyplýva z vykonaného dokazovania, a teda je minimálne predčasný. Nebolo preukázané, že by medzi zmluvnými stranami už od 01.09.2012 bolo dohodnuté preddávkové poskytnutie odmeny žalobcom spoločnosti SMERR s.r.o., a teda že v čase uskutočnenia ručiteľského vyhlásenia dňa 28.01.2013, by žalovaná svojím vyhlásením ručila aj za záväzok dlžníka súvisiaci s vyúčtovaním odmeny.

30. Pokiaľ za námietok vznesených žalovanou namietajúcich obsah právneho vzťahu medzi žalobcom a spoločnosťou SMERR s.r.o., a tým určitosť záväzku zabezpečeného ručiteľským vyhlásením, preniesli nižšie súdy dôkazné bremeno na žalovanú, pričom z ručiteľského vyhlásenia koncipovaného samotným žalobcom jasne vyplynul odkaz na zmluvu uzatvorenú dňa 01.09.2012, a toto vyhlásenie bolo uskutočnené pred podpisom zmluvy zo dňa 06.02.2013, nižšie súdy nepostupovali správne. Dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje žalobcu, ktorý tvrdí, že žalovaná ručí aj za záväzok vzniknutý v dôsledku písomnej zmluvy uzatvorenej dňa 06.02.2013, i keď s medzi zmluvnými stranami dohodnutou spätnou účinnosťou. Pokiaľ by nižšie súdy od žalovanej vyžadovali preukázanie, že medzi žalobcom a spoločnosťou SMERR s.r.o., nebolo už s účinnosťou od 01.09.2012 dohodnuté poskytnutie odmeny žalobcom a jej následne vrátenie po vyúčtovaní k „rozhodnému dňu“, vyžadovali by od žalovanej preukázanie negatívnej skutočnosti.

31. Najvyšší súd pre bližšie vysvetlenie nespochybňuje záver odvolacieho súdu o tom, že zmluvné strany sa mohli dohodnúť na účinnosti zmluvy uzatvorenej dňa 06.02.2013 od 01.09.2012, avšak je potrebné v tejto súvislosti vyriešiť otázku, či už v čase od 01.09.2012 bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté poskytnutie odmeny a mechanizmus na jej vyúčtovanie, a pokiaľ nie, či by sa rozšírenie práv a povinností zmluvných strán zo dňa 06.02.2013 dotklo aj ručiteľského vyhlásenia žalovanej, teda či by takýmto spôsobom mohlo byť žalovanej právnym úkonom iných subjektov rozšírené jej ručiteľské vyhlásenie o ručenie za záväzky (vrátenie odmeny), ktoré pôvodne v zmluve z 01.09.2012 dohodnuté neboli. Zároveň je potrebné zvážiť, či by uvedeným spôsobom nemohli zmluvné strany dodatkami k zmluve neobmedzene rozširovať záväzky dlžníka zo zmluvy, dohodnúť sa na spätnej účinnosti takých dodatkov a následne žiadať ich splnenie od ručiteľky.

32. Pokiaľ žalobca v konaní žiada od žalovanej zaplatať žalovanú sumu titulom ručenia za záväzok dlžníka, je potrebné preukázať, že tento záväzok dlžníka bol súčasťou právneho vzťahu, na ktorý

odkazuje ručiteľské vyhlásenie, na čo nepostačuje výlučne písomná zmluva uzatvorená po uskutočnení ručiteľského vyhlásenia, v ktorej si zmluvné strany dohodnú spätnú účinnosť. Z uvedených dôvodov tak rozsudok odvolacieho súdu neprihliadol na podstatné okolnosti posudzovanej veci a nedal odpovede na podstatné námietky žalovanej.

33. Dovolací súd sa však nestotožnil s námietkou žalovanej, že by prišlo v odvolacom konaní k zmene skutkových záverov bez doplnenia alebo zopakovania dokazovania v odvolacom konaní. Závery odvolacieho súdu tomu nijak nenasvedčujú. Rozdielne závery prezentované žalovanou na str. 6 jej dovolania sú rozdielmi v právnom posúdení veci a nie rozdielmi v skutkovom stave. Pokiaľ aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí (bod 41. odôvodnenia) uvádza, že prišlo k rozdielom v skutkovom zhodnotení, uvedenému v skutočnosti odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nezodpovedá.

34. Vo vzťahu k námietke žalovanej o neprihliadnutí na absolútnu neplatnosť právneho úkonu zmluvy uzatvorenej dňa 01.09.2012 z dôvodu nedostatku právnej subjektivity spoločnosti SMERR s.r.o., najvyšší súd uvádza, že s uvedenou skutočnosťou sa odvolací súd vysporiadal, keď uviedol (bod 37. odôvodnenia), že k dátumu podpisu zmluvy dňa 06.02.2013 boli zmluvné strany spôsobilé k uzatvoreniu právneho úkonu. Uvedený záver bude mať odvolací súd možnosť prehodnotiť po zohľadnení skutočností uvedených dovolacím súdom v bodoch 25. až 32. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

35. Dovolateľka zároveň v úvode dovolania uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu napáda aj z dôvodu, že záviselo od vyriešenia otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, teda poukázala na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

36. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 je možné odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

37. Podľa § 432 ods. 2 C. s. p., dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

38. Žalovaná v dovolaní právne posúdenie veci, ktoré namieta, spôsobom podľa § 432 ods. 2 C. s. p., výslovne nevymedzila. Dovolací súd nevedel ani z obsahu dovolania žalovanej vymedzenie nesprávneho právneho posúdenia veci vyabstrahovať. Žalovaná obsahom svojho dovolania namietala neprihliadnutie odvolacieho súdu na viaceré okolnosti posudzovanej veci a námietky žalovanej a nesprávne prenesenie dôkazného bremena na žalovanú. Aj v závere svojho dovolania poukazuje len na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., ktorý je zároveň dovolacím dôvodom, pre ktorého naplnenie dovolaciemu súdu navrhuje rozsudok odvolacieho súdu zrušiť.

39. Z uvedených dôvodov najvyšší súd konštatuje, že dovolateľka nesprávne právne posúdenie veci nevymedzila v súlade s § 432 ods. 2 C. s. p., a jej dovolanie by v tejto časti bolo potrebné podľa § 447 písm. f/ C. s. p., odmietnuť.

40. Najvyšší súd však konštatoval nedostatky rozsudku odvolacieho súdu dôvodne namietané žalovanou v dovolaní, a to v bodoch 25. až 32. odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktoré napĺňajú dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., a zároveň zakladajú dôvodnosť dovolania podaného žalovanou. Z uvedeného dôvodu je potrebné rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C. s. p., zrušiť a podľa § 450 C. s. p., vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

41. Aj keď žalovaná v dovolaní uviedla, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v časti výroku potvrdzujúcom rozsudok súdu prvej inštancie (str. 10 dovolania žalovanej, bod 1.), najvyšší súd v súlade s § 439 písm. a/ C. s. p., zrušil aj výrok rozsudku odvolacieho súdu o nároku žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, že ide o výrok závislý od výroku rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, ktorý je týmto rozhodnutím rušený.

42. O trovách dovolacieho konania a trovách pôvodného konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.